

09

Enric Argelagués Vidal

Director gerent de l'ICS

És per a mi una satisfacció fer-vos a mans la memòria d'activitats de la Gerència Territorial Metropolitana Sud de l'ICS de 2009, un any en què continuem consolidant-nos com una organització líder en l'atenció sanitària, la docència i la recerca en l'àmbit de la salut a Catalunya.

Aquest any hem fet un pas més en el desenvolupament de l'empresa pública, amb vistes a esdevenir una organització descentralitzada i amb base territorial: s'han aprovat els Estatuts de l'ICS, s'ha dissenyat el Pla estratègic per als propers anys, s'ha posat en marxa el projecte d'autonomia de gestió en 10 equips d'atenció primària i es continuen signant acords de gestió amb l'atenció primària i els hospitals.

L'ICS també avança fermament en el programa ARGOS. Ara ja són sis els hospitals de l'ICS que han implantat l'estació de treball clínic corporativa desenvolupada amb tecnologia SAP.

Estem satisfets de retre comptes de totes les accions portades a terme el 2009 i, sobretot, de tenir una plantilla de professionals competitiva, competent i preparada per afrontar els reptes de salut que ens planteja la societat del segle XXI.

Xavier Corbella Virós

Gerent territorial

L'any 2009 ha estat el segon d'aquesta etapa en què hem iniciat el projecte estratègic de caminar cap a una atenció integrada dels àmbits d'atenció primària i especialitzada de l'àrea Metropolitana Sud.

Els tres àmbits que la componen (Direcció d'Atenció Primària Costa de Ponent, Hospital de Viladecans i Hospital Universitari de Bellvitge) comparteixen la missió d'atendre la població d'aquest territori sota un mateix projecte de treball en xarxa. S'han establert els marcs d'intercanvi d'experiències i de coneixement de les persones que estan al capdavant de cada equip o direcció per tal d'exportar a la resta tot allò que ha donat bons resultats en cadascun dels àmbits i els equips.

Estem segurs que aquesta relació de treball compartit i de voluntat de servei ens fa avançar cap a l'excel·lència i cap al creixement professional de tots els qui formem part de la Gerència Territorial Metropolitana Sud.

Molts han estat els exemples de projectes iniciats: rutes assistencials, nous models organitzatius, implantació dels nous sistemes d'informació, aliances entre proveïdors, terciarisme, etc.

Totes aquestes experiències menen cap a un objectiu molt clar que és la coordinació i la integració de serveis entre els diferents dispositius i nivells assistencials, de manera que el ciutadà, que és el nostre centre d'interès, pugui rebre una atenció de qualitat, equitativa i continuada al llarg de tota la seva vida.

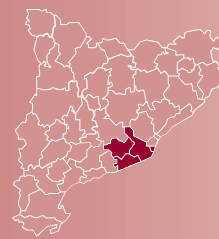
Treballar amb una orientació territorial, doncs, afavoreix la millora de la salut dels ciutadans, la racionalització dels serveis i la satisfacció dels professionals. És per això que hem de continuar per aquest camí i buscar noves aliances i fórmules de cooperació.

Els resultats obtinguts enguany han estat excel·lents, tant en els equips d'atenció primària com en els acords de gestió d'hospitals. El més important, però, és agrair-vos, una vegada més, la voluntat compartida de creure que aquest treball en xarxa és possible.

“Estem segurs que aquesta relació de treball compartit i de voluntat de servei ens fa avançar cap a l'excel·lència i cap al creixement professional de tots els qui formem part de la Gerència Territorial Metropolitana Sud.”

L'ICS a l'àrea Metropolitana Sud

La Gerència Territorial Metropolitana Sud és una de les nou gerències territorials en què s'organitza l'Institut Català de la Salut (ICS). Comprèn el conjunt de centres, serveis i institucions sanitàries de l'ICS a l'Hospitalet de Llobregat, el Baix Llobregat, l'Alt Penedès i el Garraf. Inclou la Direcció d'Atenció Primària Costa de Ponent, amb 53 equips d'atenció primària i 35 unitats assistencials de suport, l'Hospital Universitari de Bellvitge i l'Hospital de Viladecans. Aquest àmbit té una població aproximada d'1,3 milions de persones, 68 municipis, una extensió de 1.400 km² i hi presten els seus serveis més de 8.700 professionals.

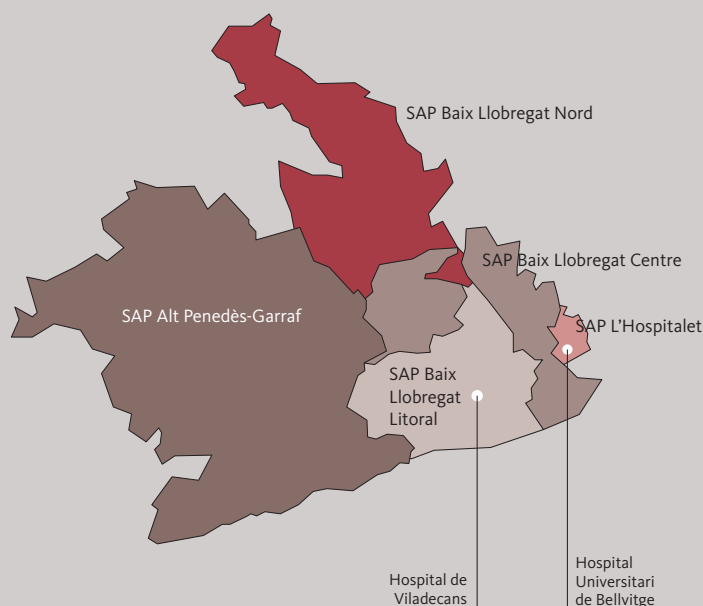
En tot el territori es poden distingir dues zones. Una de caràcter rural, amb un gran nombre de nuclis de població petits i disseminats i diverses ciutats més poblades. L'altra, de caràcter urbà i industrial, està conformada per les poblacions situades als sectors sud i sud-oest de la perifèria de Barcelona. Algunes d'aquestes poblacions experimenten un creixement demogràfic progressiu, desigual segons les zones, a causa del gran nombre de ciutadans que fixen la seva residència fora de la gran ciutat i de l'onada migratòria que s'ha produït en els darrers anys.

Població i territori

Població assignada	1.267.766 persones
Població immigrant	15,16%
Extensió	1.367,37 km²
Municipis	68

Recursos estructurals

Hospitals	2
Centres d'atenció primària	63
Consultoris locals	54

Recursos hospitalaris

	Hospital Universitari de Bellvitge	Hospital de Viladecans
Llits totals	906	108
Quiròfans	30	4
Consultes externes	128	35
Sales d'exploracions complementàries	74	6
Boxs d'urgències	58	24

Recursos de la Direcció d'Atenció Primària Costa de Ponent

Equips d'atenció primària	53
Equip d'atenció primària fruit d'aliances estratègiques	1
Unitats assistencials i de suport	35
Unitats d'atenció especialitzada	4
Unitats d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR)	6
Unitats de diagnòstic per la imatge	7
Laboratori clínic	1
Unitats de rehabilitació	5
Programes d'atenció a domicili, equips de suport (PADES)	4
Unitat de salut mental	1
Unitat d'atenció al viatger	1
Unitat de salut laboral	1
Atenció continuada i urgent territorial (ACUT)	5
Centres d'urgències d'atenció primària (CUAP)	4
Punts d'atenció continuada (PAC)	21

L'Hospital Universitari de Bellvitge

L'Hospital Universitari de Bellvitge està acreditat com a centre hospitalari de tercer nivell i disposa de totes les especialitats medicoquirúrgiques, excepte pediatria i obstetrícia. A més, és l'hospital de referència per al municipi del Prat de Llobregat i la zona sud de l'Hospitalet de Llobregat, amb uns 612.000 habitants.

En algunes especialitats terciàries, l'Hospital Universitari de Bellvitge també és centre de referència per a pacients de les regions sanitàries del sud de Catalunya, incloent-hi Tarragona i Tortosa. Per tant, en processos d'alta complexitat és centre de referència per a més de dos milions d'habitants.

L'Hospital de Viladecans

L'Hospital de Viladecans és l'hospital de referència per als municipis de Castelldefels, Gavà, Viladecans, Begues i Sant Climent de Llobregat, amb una població de 180.000 habitants (302.000 habitants pel que fa a oftalmologia). Està acreditat com a hospital general bàsic d'aguts, i té com a

hospitals de referència per a adults l'Hospital Universitari de Bellvitge, per a pediatria l'Hospital Sant Joan de Déu, a Esplugues, i per a obstetrícia l'Hospital de Sant Boi.

La Direcció d'Atenció Primària Costa de Ponent

La Direcció d'Atenció Primària (DAP) Costa de Ponent ofereix serveis de salut de qualitat, resolutius i propers als ciutadans a les comarques del Baix Llobregat, l'Alt Penedès, el Garraf i l'Hospitalet de Llobregat. Està formada per cinc serveis d'atenció primària (SAP): l'Hospitalet de Llobregat, Baix Llobregat Centre, Baix Llobregat Litoral, Baix Llobregat Nord i Alt Penedès-Garraf, que es coordinen amb d'altres hospitals de referència de la XHUP:

- Hospital Comarcal de l'Alt Penedès
- Hospital Sant Antoni Abad (Consorci Sanitari del Garraf)
- Hospital Sant Joan de Déu de Martorell
- Hospital Sant Joan de Déu
- Parc Sanitari Sant Joan de Déu (Sant Boi de Llobregat)
- Hospital General de l'Hospitalet (CSI)

L'activitat d'un dia

Hospital Universitari de Bellvitge

142	altes
170	intervencions quirúrgiques
336	urgències
2.015	consultes externes
69	sessions d'hospital de dia

Hospital de Viladecans

39	altes
52	intervencions quirúrgiques
118	urgències
613	consultes externes
25	sessions d'hospital de dia

Atenció primària (visites)

18.937	Medicina de família
4.099	Pediatria
11.165	Infermeria
936	Odontologia
236	Treball social
1.683	Atenció continuada i urgent

Atenció especialitzada i serveis de suport a l'atenció primària

1.586	visites d'atenció especialitzada
280	visites d'atenció a la salut sexual i reproductiva
406	sessions de rehabilitació
93	visites de salut mental
49	visites del PADES
2.094	proves diagnòstiques

Activitat assistencial a l'atenció primària

Activitat dels equips d'atenció primària

	SAP Baix Llobregat Centre	SAP Baix Llobregat Litoral	SAP l'Hospitalet de Llobregat	SAP Baix Llobregat Nord	SAP Alt Penedès-Garraf	Total
Visites EAP	2.520.933	2.050.411	1.740.300	866.349	1.559.263	8.737.256
Medicina de família	1.344.599	1.074.628	949.059	461.034	848.072	4.677.392
Al domicili	18.278	11.566	8.761	3.796	11.143	53.544
Al centre	1.326.321	1.063.062	940.298	457.238	836.929	4.623.848
Pediatría	293.735	264.648	168.372	112.620	173.127	1.012.502
Al domicili	89	124	68	11	101	393
Al centre	293.646	264.524	168.304	112.609	173.026	1.012.109
Infermeria	794.138	640.570	566.076	261.969	494.961	2.757.714
Al domicili	33.183	22.808	2.532	9.642	25.244	93.409
Al centre	760.955	617.762	563.544	252.327	469.717	2.664.305
Odontologia	66.494	60.713	42.829	26.678	34.573	231.287
Al domicili	26			2	1	29
Al centre	66.468	60.713	42.829	26.676	34.572	231.258
Treball social	21.967	9.852	13.964	4.048	8.530	58.361
Al domicili	1.060	536	228	280	414	2.518
Al centre	20.907	9.316	13.736	3.768	8.116	55.843
Consultes telefòniques*	93.337	63.763	46.611	57.882	51.698	313.291

Font: SIAP / SIAH - SAP.

* Les consultes telefòniques estan incloses dins de les visites al centre i les visites al domicili.

Atenció continuada i urgent

	SAP Baix Llobregat Centre	SAP Baix Llobregat Litoral	SAP l'Hospitalet de Llobregat	SAP Baix Llobregat Nord	SAP Alt Penedès-Garraf	Total
Visites ACUT	186.078	128.573	84.342	92.825	122.526	614.344
Al domicili	6.338	1.304	2.832	1.758	4.959	17.191
Al centre	179.740	127.269	81.510	91.067	117.567	597.153
Consultes telefòniques*	2.205	66	—	812	4.106	7.189

Font: SIAP / SIAH - SAP.

* Les consultes telefòniques estan incloses dins de les visites al centre i les visites al domicili.

Proves diagnòstiques

	SAP Baix Llobregat Centre	SAP Baix Llobregat Litoral	SAP l'Hospitalet de Llobregat	SAP Baix Llobregat Nord	SAP Alt Penedès-Garraf	Total
Proves	192.752	85.673	119.103	45.510	74.268	517.306
Radiologia	167.019	80.579	94.948	38.579	58.654	439.779
Gabinets	23.948	4.799	23.064	6.831	15.496	74.138
Medicina nuclear	1.785	295	1.091	100	118	3.389

Font: SIAP / SIAH - SAP.

Atenció especialitzada

Visites d'especialistes	391.832
Visites d'ASSIR	69.235
Visites de salut mental	22.948
Visites de rehabilitació	100.307
Visites del PADES	12.003

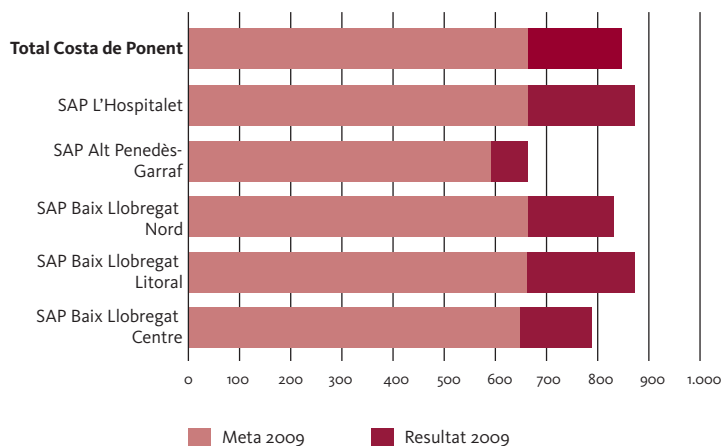
Font: SIAP / SIAH - SAP.

Activitat dels laboratoris

Peticions	536.461
Proves	6.193.592
Pròpies	6.138.893
Derivades	54.699

Font: SIAP / SIAH - SAP.

Resultats de l'Estàndard de Qualitat Assistencial dels equips d'atenció primària

L'Estàndard de Qualitat Assistencial (EQA) està format per 64 indicadors amb els quals es fa el seguiment i l'avaluació de l'activitat assistencial dels EAP (puntuació màxima, 1.000 punts). És una part de l'acord de gestió.

La DAP Costa de Ponent, amb una meta de 660 punts, ha assolit una puntuació total de l'EQA de 847 punts.

EAP Can Bou (CASAP)

El Consorci Castelldefels Agents de Salut (CASAP) és una entitat pública participada per l'Institut Català de la Salut (80%) i l'Ajuntament de Castelldefels (20%). Va ser creat al juliol de l'any 2005. Des del mes de novembre del mateix any gestiona l'EAP Can Bou, situat al barri del mateix nom de la ciutat de Castelldefels. Aquest equip té una població assignada de 24.940 habitants i una població atesa de 15.086 persones. Ofereix la realització de proves diagnòstiques i terapèutiques, l'atenció a pacients en segon i tercer nivell, l'atenció a les urgències, etc.

L'equip està format per 18 facultatius, 19 infermeres, dos professionals sanitaris d'altres categories i 17 professionals de gestió i serveis.

Activitat assistencial

	Medicina de família	Pediatría	Infermeria	Odontologia
Al centre	69.422	21.613	47.514	8.098
Al domicili	1.037	-	2.942	-
Telefòniques	6.076	598	1.237	-
Total	76.535	22.211	51.693	8.098

Activitat assistencial a l'atenció hospitalària

Activitat hospitalària

	Hospital Universitari de Bellvitge	Hospital de Viladecans
Altes	35.035	9.679
Altes convencionals	28.618	6.787
Altes de CMA	6.417	2.892
Ingressos	28.569	6.596
Ingressos urgents	14.029	5.096
Ingressos programats	14.540	1.500
Estades	243.309	33.197
Hospitalització domiciliària	561	388
Cirurgia	42.025	12.729
Intervencions convencionals programades i urgents	17.499	1.921
Intervencions de CMA	6.417	2.892
Cirurgia menor ambulatoria	18.109	7.916
Urgències	122.609	43.029
Urgències sense hospitalització	107.808	37.559
Urgències amb hospitalització	14.801	5.470

Font: SIAP / SIAH - SAP.

	Hospital Universitari de Bellvitge	Hospital de Viladecans
Consultes externes	497.741	151.517
Consultes externes Hospital	391.135	134.204
Primeres visites	96.019	54.845
Visites successives	295.116	79.359
Consultes externes primària	106.606	17.313
Primeres visites	59.051	9.546
Visites successives	47.555	7.767
Sessions d'hospital de dia	17.003	6.097
Laboratoris		
Peticions	581.916	38.712
Proves	3.601.000	404.436
Pròpies	3.598.570	390.185
Derivades	2.430	14.251

Font: SIAP / SIAH - SAP.

Indicadors

	Hospital Universitari de Bellvitge	Hospital de Viladecans
Estada mitjana (dies)	7,8	5
Índex d'ocupació (%)	85	87
Pressió d'urgències	49	77
Índex de reiteració	2	1
Urgències/dia	336	118
% altes CMA/total altes	18	30
% CMA/total intervencions	27	60

Font: SIAP / SIAH - SAP.

Trasplantaments

Hospital Universitari de Bellvitge

Renal (total)	98
Renal (donant viu)	18
Hepàtic	59
Cardíac	14

Font: SIAP / SIAH - SAP.

Activitat d'alta complexitat

Hospital Universitari de Bellvitge

Endoplàsties terapèutiques	769
Neurocirurgia del Parkinson	1
Neurocirurgia de l'epilèpsia	11
Neurocirurgia del TOC	1
Neuroradiologia intervencionista	133
Càncer de pàncrees	26
Càncer d'esòfag	14
Càncer de pulmó	240
Càncer de recte	95
Metàstasi hepàtica	85

Font: SIAP / SIAH - SAP.

GRD més freqüents de l'Hospital Universitari de Bellvitge

GRD	Tipus	Descripció	Altes	Estada mitjana	Pes mitjà
039	Quirúrgic	Intervencions sobre cristal·lí, amb o sense vitrectomia	1.714	0	0,84
541	Mèdic	Pneumònia simple i altres trastorns respiratoris, excepte bronquitis i asma, amb c. o c. majors	855	8,2	2,412
125	Mèdic	Trastorns circulatoris excepte IAM, amb cateterisme cardíac sense diagnòstic complicat	706	0,5	0,752
073	Mèdic	Altres diagnòstics d'oïda, nas, cavitat oral i coll, edat > 17	701	1,3	0,754
055	Quirúrgic	Intervencions miscel·lànies d'oïda, nas, cavitat oral i coll	470	0,8	0,685
854	Quirúrgic	Procediments cardiovasculars percutanis amb <i>stent</i> recobert sense IAM	434	2,5	2,346
544	Mèdic	Insuficiència cardíaca crònica i arítmia, amb c. o c. majors	421	10,3	3,49
036	Quirúrgic	Intervencions de retina	364	2,8	0,962
112	Quirúrgic	Intervencions cardiovasculars percutànies sense IAM/ICC/xoc	362	1,5	1,63
116	Quirúrgic	Implantació de marcapassos cardíac permanent sense IAM, insuficiència cardíaca o xoc, i implantació o substitució de derivacions o generador de desfibril·lador automàtic implantable	354	5,2	3,666

Font: SIAP / SIAH - SAP.

GRD més freqüents de l'Hospital de Viladecans

GRD	Tipus	Descripció	Altes	Estada mitjana	Pes mitjà
039	Quirúrgic	Intervencions sobre cristal·lí, amb o sense vitrectomia	993	0	0,84
541	Mèdic	Pneumònia simple i altres trastorns respiratoris, excepte bronquitis i asma, amb c. o c. majors	527	7,1	2,412
127	Mèdic	Insuficiència cardíaca i xoc	325	6,7	1,495
088	Mèdic	Malaltia pulmonar obstructiva crònica	221	4	1,198
359	Quirúrgic	Intervencions d'úter i annexos per carcinoma <i>in situ</i> i malalties no malignes, sense c. o c.	186	0,9	1,148
814	Mèdic	Gastroenteritis no bacteriana i dolor abdominal, edat > 17, sense c. o c.	172	0,9	0,446
544	Mèdic	Insuficiència cardíaca crònica i arítmia, amb c. o c. majors	163	7,7	3,49
162	Quirúrgic	Intervencions per hèrnia inguinal i femoral, edat > 17, sense c. o c.	158	0,5	0,689
158	Quirúrgic	Intervencions sobre anus i estoma, sense c. o c.	147	1	0,605
014	Mèdic	Ictus amb infart	146	7,2	2,002

Font: SIAP / SIAH - SAP.

Avancem en el model territorial

L'objectiu de la Gerència Territorial és la coordinació i integració de tots els seus serveis i procurar l'atenció integral i transversal dels processos assistencials de les persones al llarg de la vida. Per impulsar polítiques, projectes, iniciatives i models d'acord amb els objectius i promoure escenaris d'atenció compartida entre els diferents dispositius assistencials, s'han creat els comitès i direccions territorials, els quals estan avançant en diferents línies de treball: acord de gestió territorial, sistemes d'informació integrats per a la gestió clínica, gestió d'infraestructures territorial, atenció transversal del procés del malalt crònic, autonomia de gestió, gestió de la borsa de treball territorial, etc.

Així mateix, durant el 2009, la Gerència Territorial Metropolitana Sud ha portat a terme un període de reflexió per definir i potenciar estratègies conjuntes d'abast territorial. Actualment, després de tres jornades de treball, s'han consolidat diversos equips, formats per professionals dels dos hospitals, l'Hospital de Viladecans i l'Hospital Universitari de Bellvitge, i de la Direcció d'Atenció Primària.

Es posa en marxa el Programa de risc vascular territorial

El Programa de risc vascular territorial s'ha posat en marxa a partir de l'àmplia experiència que ja tenia en aquest camp assistencial la Unitat de Risc Vascular de l'Hospital Universitari de Bellvitge i de l'experiència d'alguns equips d'atenció primària que feien també prevenció i control del risc cardiovascular.

Ara, amb el suport de la Gerència Territorial, la Unitat de Risc Vascular de l'Hospital Universitari de Bellvitge s'ha reforçat amb nous professionals i ha establert mecanismes de coordinació amb els professionals de l'atenció primària a fi de constituir conjuntament un programa plenament territorial.

Per facilitar la continuïtat assistencial, els professionals hospitalaris i d'atenció primària apliquen els mateixos criteris diagnòstics i terapèutics i tenen oberts canals de comunicació bidireccionals. Un d'aquests canals és un compte de correu electrònic a què tenen accés tant els professionals de l'Hospital com els de l'atenció primària i també els pacients. També tenen un paper clau en la continuïtat assistencial les infermeres d'enllaç i, en un futur proper, els metges referents de risc vascular.

En definitiva, l'objectiu final del programa és augmentar l'eficàcia en el control dels factors de risc i simplificar el procés assistencial (evitant, per exemple, consultes a diferents especialistes si es poden integrar en una mateixa visita). Això ha de tenir com a conseqüència una reducció del nombre global de nous episodis isquèemics, un augment dels anys viscuts d'aquests pacients i una millora en la qualitat de vida).

Coordinació territorial de la Unitat Funcional d'Insuficiència Cardíaca

La Unitat Funcional d'Insuficiència Cardíaca (UFIC) de l'Hospital Universitari de Bellvitge ha portat a terme diverses iniciatives de coordinació amb els professionals i dispositius de l'atenció primària, especialment de l'Hospitalet de Llobregat i el Prat de Llobregat, municipis als quals pertanyen els pacients assignats a aquesta unitat.

També ha col·laborat amb l'Hospital de Viladecans, que ha posat en marxa la seva pròpia Ruta d'Insuficiència Cardíaca, a la qual la UFIC de Bellvitge dóna suport en els casos més complexos.

Els principals valors afegits que aporta una unitat d'aquest tipus són l'atenció d'uns professionals molt especialitzats en tots els aspectes de la patologia, l'educació intensiva precoç, la promoció de l'autocura, el monitoratge per via telefònica, una acurada revisió de la medicació i la continuïtat amb l'atenció primària.

Primera Jornada d'Intercanvi Metropolitana Sud

Al setembre de 2009 va tenir lloc la Primera Jornada d'Intercanvi Metropolitana Sud, organitzada per la Gerència Territorial Metropolitana Sud.

Amb el lema "Fent xarxa, fem salut", la jornada va tenir més de 450 participants, 20 ponències que explicaven les experiències més noves i interessants tant d'abast territorial com dels tres àmbits participants (Hospital Universitari de Bellvitge, Hospital de Viladecans i Direcció d'Atenció Primària Costa de Ponent) i més de 220 pòsters.

Aquesta experiència ha permès compartir coneixements entre els professionals dels diferents nivells assistencials i reforçar les relacions personals i professionals de tots els participants.

Implantació territorial del Programa sistematitzat del rentat de mans

Aquest programa forma part del Pla estratègic del grup de treball territorial sobre processos assistencials. L'objectiu és augmentar l'adherència i comprometre tots els professionals del territori en una pràctica que és de gran importància per a la seguretat clínica dels pacients.

Aquest programa territorial s'organitza en diversos apartats. D'una banda, hi ha la realització de dues enquestes –una a l'inici i una altra al final del programa–, amb les quals s'analitza l'evolució de l'adhesió al correcte rentat de mans per part dels professionals. Enmig d'aquestes enquestes, la fase central del programa consisteix en un pla de formació i d'informació que inclou tot un seguit d'iniciatives de caràcter divers.

Una d'aquestes iniciatives, ja completada, és l'elaboració d'un protocol territorial de rentat de mans on s'expliciten els objectius, el material necessari, el procediment i les indicacions del rentat higiènic, antisèptic i quirúrgic i de l'antisèpsia amb solució alcohòlica.

Ampliació del Projecte de la central d'esterilització

Al final de 2008 va començar a funcionar el Servei d'Esterilització Central de la Gerència Territorial Metropolitana Sud. Aquesta iniciativa permet treballar amb més eficiència i donar un servei de més qualitat mitjançant una col·laboració conjunta i organitzada dels serveis del territori.

El projecte consisteix en un nou circuit que s'inicia amb una recollida del material usat als diferents centres del territori. Aquest material es lliura a Esterilització Central (situada a l'Hospital Universitari de Bellvitge, amb una infermera referent per a l'atenció primària) on s'efectua i registra l'esterilització específica per a cada tipus de material. Durant el 2009 s'han esterilitzat 51.423 sets, amb un alt nivell de satisfacció per part de tots els implicats.

A partir del mes de gener de 2009 s'hi han anat incorporant progressivament tots els centres de l'Hospitalet de Llobregat i per al 2010 està previst anar-hi incorporant centres d'altres SAP.

L'Hospital Universitari de Bellvitge posa en marxa la Unitat Funcional d'MPOC

L'Hospital Universitari de Bellvitge ha posat en marxa la Unitat Funcional de Malaltia Pulmonar Obstructiva Crònica (MPOC), la qual pretén integrar de manera transversal el diagnòstic i el maneig d'aquesta malaltia a la seva zona territorial, treballant en xarxa amb l'atenció primària i especialitzada. Aquesta unitat s'ha concebut en funció de tres línies essencials: la coordinació de l'assistència amb l'atenció primària; la creació d'una consulta monogràfica d'MPOC on es valorin els pacients per a rehabilitació cardiopulmonar

avançada, cirurgia de reducció de volum pulmonar o trasplantament de pulmó, i la implementació d'un programa específic per a l'atenció de pacients amb reingressos repetits dins d'un hospital de dia. Pel que fa al primer d'aquests objectius, al llarg dels darrers mesos s'ha treballat juntament amb l'atenció primària en el disseny de trajectòries clíniques i s'han format metges referents d'MPOC en els EAP.

Per la seva banda, l'Hospital de Viladecans té establerta la Ruta de l'MPOC amb l'atenció primària de referència, amb la definició i posada en marxa de protocols conjunts i reunions periòdiques per a la coordinació i seguiment de casos.

Infermeres d'enllaç i gestores de casos garanteixen el contínuum assistencial

Durant l'any 2009, tot l'àmbit de la Direcció d'Atenció Primària ha disposat de serveis d'infermeria d'enllaç per a cadascun dels hospitals de la xarxa d'utilització pública de l'àrea territorial Metropolitana Sud i s'ha avançat en el desplegament d'infermeres gestores de casos en algunes ciutats del nostre territori. Per tant s'ha garantit la gestió del programa Prealt a gairebé 2.800 pacients, alguns d'ells amb més d'un episodi d'hospitalització que ha requerit la intervenció a través d'aquest programa de planificació a l'alta. També, més de 700 pacients han estat incorporats al Programa de gestió de casos, amb un model d'atenció proactiva, la majoria de vegades en pacients crònics d'alta complexitat. Molts d'aquests pacients tenen un perfil de comorbiditat i d'utilització intensiva del sistema sanitari, especialment d'hospitalitzacions urgents o no programades, i requereixen un model de seguiment proactiu en el temps que garanteixi l'accés a diferents tipus de recursos dins del territori.

Es completa la institució dels governs territorials de salut

La Generalitat de Catalunya i l'Administració local estan portant a terme un procés de descentralització que es va iniciar amb els pactes per a la salut i que s'està concretant en uns consorcis que s'anomenen governs territorials de salut. Les seves funcions bàsiques són l'ordenació, prioritzaació i coordinació dels recursos dels seus territoris de referència per garantir la prestació dels serveis sanitaris públics.

A l'àrea Metropolitana Sud ja s'ha completat la seva institució amb la creació dels governs territorials l'Hospitalet-el Prat; Alt Penedès; Garraf; Baix Llobregat Nord; Baix Llobregat Litoral i Baix Llobregat Centre i Font Santa. En aquesta àrea, l'ICS té un nivell important de participació en el Consell de Proveïdors.

Innovació i millores assistencials

L'Hospital de Viladecans, primer centre públic de Catalunya a disposar d'una ressonància magnètica oberta

L'Hospital de Viladecans és el primer centre públic de Catalunya que disposa d'una ressonància magnètica oberta. Es tracta d'un equip d'última generació, innovador i molt avançat que s'integra dins la xarxa de diagnòstic per la imatge de la Gerència Territorial Metropolitana Sud. Un mètode de reconeixement precís i segur per a les exploracions osteoarticulars dels pacients provinents del mateix Hospital i de les àrees bàsiques de salut (ABS) de referència.

L'adquisició de l'aparell, que ha comportat una inversió de 662.000 euros, suposa una alternativa per als pacients claustrofòbics o aquells que pateixen d'obesitat mòrbida i que, fins ara, no podien beneficiar-se d'aquesta prova diagnòstica.

Amb el nou aparell es podran fer unes 5.000 proves l'any, la qual cosa aportarà millores en la qualitat assistencial al pacient com ara la reducció de les llistes d'espera. Amb aquesta adquisició també es pretén oferir una nova eina als professionals sanitaris i, d'aquesta manera, contribuir a modernitzar la capacitat diagnòstica, millorar l'organització interna del sistema i facilitar el treball en xarxa a escala territorial. D'altra banda, el baix consum de l'aparell i el fet que ocupi menys espai el fan molt més respectuós amb el medi ambient.

Un equip d'atenció primària de Costa de Ponent participa en el Pla pilot de centres en autonomia de gestió

Al Centre d'Atenció Primària Can Vidalet va tenir lloc, per primera vegada, la signatura de l'acord de gestió de l'equip, dins la fase demostrativa del projecte d'autonomia de gestió dels equips d'atenció primària de l'ICS.

El nou model de gestió es construeix amb la participació dels professionals, amb la referència del Pla estratègic de l'ICS i de les polítiques definides pel Departament de Salut en matèria de planificació i ordenació dels serveis sanitaris, i incorpora les experiències prèvies d'èxit en la mateixa empresa. Comporta més autonomia i implicació per part de tots els professionals de l'equip en la gestió dels recursos i, a la vegada, un grau més alt de responsabilitat, sempre dins del marc institucional d'empresa pública. L'objectiu fonamental del projecte és introduir una nova cultura en els equips assistencials, que avancin cap a l'excel·lència clínica, amb més satisfacció de ciutadans i professionals i millor utilització dels recursos. L'anàlisi d'aquest primer any ha estat molt positiva tant pel que fa a la percepció dels professionals com als resultats de salut i de gestió.

Activació del programa Codi infart a l'Hospital Universitari de Bellvitge

L'Hospital Universitari de Bellvitge aplica des de l'1 de juny de 2009 el Codi infart, un protocol d'actuacions destinat a assegurar que el pacient rep les mesures diagnòstiques i terapèutiques adequades amb la màxima rapidesa possible en tots els punts de la xarxa assistencial.

Els professionals de l'Hospital implicats en l'atenció a l'infart han col·laborat estretament en el procés de preparació d'aquest protocol d'actuacions. L'Hospital ha adequat a les exigències del Codi infart les comunicacions, els circuits de trasllat de pacients i les funcions de cada professional implicat.

La base del Codi infart és potenciar la ràpida realització en la majoria de casos d'una angioplàstia primària per desobstruir l'artèria responsable de l'infart, fet que s'ha relacionat amb una millora de la supervivència.

L'activitat en els sis primers mesos ha estat de 242 angioplàsties primàries, de les quals 180 (77%) han estat traslladades pel SEM. El 24% d'aquestes angioplàsties han estat activacions primàries.

Un nou model de preoperatori virtual a l'Hospital de Viladecans

A l'Hospital de Viladecans s'ha fet un canvi estructural en l'organització de l'estudi preoperatori dels pacients que han de ser sotmesos a algun tipus d'intervenció quirúrgica. Amb una aplicació informàtica s'ha generat una innovadora eina que permet veure les dades del pacient a l'acte i realitzar una consulta virtual. El nombre de visites realitzades amb aquest nou model ha estat de 8.357. Aquesta consulta de dades virtual suposa un gran estalvi de recursos: la disminució de més del 70% de les peticions de proves complementàries sol·licitades i una economització del 60% respecte a les visites presencials.

Per als pacients implica deslliurar-los de continus viatges a l'Hospital per fer-se proves que, en alguns casos, ja els han practicat amb anterioritat en els seus centres d'atenció primària.

Es tracta d'un projecte demostratiu de col·laboració de l'Hospital de Viladecans amb l'Institut d'Estudis de la Salut (IES) de la Generalitat de Catalunya, amb una eina que replanteja la necessitat de realitzar o no proves complementàries en funció de l'edat, la patologia o el tipus de cirurgia i de fer-ho presencialment o a través d'una consulta telefònica. Un eficient instrument que permet establir, amb anticipació i de manera òptima, la visita preoperatoria.

L'Hospital Universitari de Bellvitge celebra els 25 anys del primer trasplantament hepàtic a l'Estat espanyol

L'Hospital Universitari de Bellvitge ha celebrat aquest any els 25 anys del primer trasplantament hepàtic a l'Estat espanyol, que es va fer el 23 de febrer de 1984. Des d'aleshores a l'Hospital s'han fet un total de 1.157 trasplantaments hepàtics.

Reordenació de l'atenció continuada i urgent a la Direcció d'Atenció Primària Costa de Ponent

Durant el 2009 s'ha completat la reordenació de l'atenció continuada i urgent de quatre serveis d'atenció primària de la DAP Costa de Ponent. La reordenació ha consistit en:

- El tancament de certs punts d'atenció en la franja horària nocturna amb activitat molt baixa.
- El manteniment i potenciació de punts d'atenció continuada (PAC).
- La concentració de l'atenció domiciliària nocturna en dispositius territorials estratègics amb coordinació amb el 061.

A més, s'ha posat en marxa el centre d'urgències d'atenció primària (CUAP) a l'Hospitalet i s'han posat dos punts d'atenció continuada (PAC) a les portes de dos hospitals de referència (Hospital Comarcal de l'Alt Penedès i Hospital de Viladecans).

Tota aquesta reordenació ha comportat una racionalització dels recursos i la coordinació amb els hospitals de referència, ha facilitat el treball en equip dels professionals, ha potenciat la creació de sinergies i, en definitiva, ha permès augmentar la qualitat de l'atenció prestada des de l'atenció primària als pacients amb patologia urgent no complexa.

L'IDIBELL i l'Hospital Universitari de Bellvitge inicien una línia d'innovació tecnològica en medicina robòtica

Al mes d'octubre, s'han iniciat les activitats de medicina robòtica a l'Hospital Universitari de Bellvitge mitjançant el sistema quirúrgic Da Vinci, una sofisticada plataforma robotitzada dissenyada per permetre portar a terme operacions complexes amb un procediment mínimament invasiu. Els serveis d'Urologia, Ginecologia i Cirurgia General i Digestiva han incorporat aquest sistema quirúrgic robotitzat.

L'IDIBELL (Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge) ha apostat per incorporar aquest tipus de recerca tecnològica aplicada per estar a l'avantguarda de la innovació juntament amb alguns altres centres del nostre país.

El triatge avançat a urgències de l'Hospital de Viladecans

L'Hospital de Viladecans té una llarga tradició en l'ús del triatge a les urgències. Aquest any s'ha posat en marxa una nova experiència en aquest àmbit: el triatge avançat. La novetat és que les mateixes infermeres que realitzen el triatge posen en marxa un protocol, basat en dades objectives, que permet resoldre el problema del pacient amb més celeritat. Una delegació de tasques al personal sanitari (avançar radiografies, subministrar un analgèsic, etc.) afavoreix l'agilitat de tot el procés a urgències i repercuteix positivament en el pacient, que se sent atès des de la seva arribada al servei, és informat del seu estat i veu com el temps d'espera es redueix considerablement. En definitiva, el conjunt del treball dels professionals és més eficient, alhora que es millora substancialment la qualitat del servei.

Primers casos de recanvi valvular aòrtic percutani a l'Hospital Universitari de Bellvitge

L'Hospital Universitari de Bellvitge ha portat a terme els seus quatre primers casos de recanvi valvular aòrtic per via percutània per al tractament de pacients amb estenosi aòrtica severa i excessiu risc per a la cirurgia cardíaca convencional.

Les intervencions han estat realitzades per un equip multidisciplinari de metges i infermeres dels serveis de Cardiologia (Unitat de Cardiologia Intervencionista/Unitat Coronària), Cirurgia Cardíaca, i Anestesiologia i Reanimació.

D'aquesta manera, l'Hospital Universitari de Bellvitge és el tercer hospital de Catalunya que porta a terme aquest procediment, després de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau i l'Hospital Universitari Vall d'Hebron, però amb la particularitat que el de Bellvitge és el primer hospital on s'han realitzat amb tècnica estrictament percutània. Arreu de l'Estat espanyol se n'han fet fins ara un centenar de casos.

Nous dispositius de recepció de pacients quirúrgics permeten l'ingrés el mateix dia de la intervenció

La posada en marxa a l'Hospital Universitari de Bellvitge de nous dispositius de recepció de pacients programats per a cirurgia convencional ha demostrat ser una mesura efectiva per reduir les estades prequirúrgiques i l'anul·lació d'ingressos programats per manca de llits i per augmentar la rotació de pacients.

Aquesta iniciativa ha estat una feina conjunta de professionals de nombroses unitats i serveis de l'Hospital, entre els quals hi ha els de la Unitat d'Admissió de Pacients, els d'infermeria de les diferents unitats d'hospitalització que reben els pacients i els professionals mèdics que han fet possible que la preparació prequirúrgica tingui lloc el mateix dia de la intervenció.

Al SAP Baix Llobregat Nord, metges d'atenció primària experts fan ecografies de la zona

Al Servei d'Atenció Primària Baix Llobregat Nord, per tal d'augmentar la capacitat resolutiva i davant el fet que, fins ara, la major part de les 5.000 ecografies/any que es fan en aquesta zona, es feien a Barcelona (desplaçaments incòmodes per als usuaris), s'ha posat en marxa una estratègia organitzativa que ha estat molt ben rebuda i valorada tant per part dels usuaris com dels professionals.

Es tracta de la formació de dos professionals en el Curs d'Ecografia de la SEMG. A partir d'aquí, s'ha fet el seguiment i tutorització d'aquests per part d'un ecografista expert. S'han prioritzat les ecografies abdominals i les renovescals i/o prostàtiques.

Des del mes de maig, quan es va començar l'activitat, fins al desembre, s'han fet 400 ecografies.

El CUAP Sant Ildefons incorpora el Model Andorrà de Triatge

Al CUAP Sant Ildefons els professionals han incorporat el Model Andorrà de Triatge, que classifica els pacients d'acord amb cinc nivells de gravetat.

Una mitjana del 37% dels pacients atesos durant els cinc primers mesos de la implantació han passat pel triatge. Al desembre aquesta xifra ja era del 47% i continua en augment. La resolució per part d'infermeria és d'un 38%.

L'Hospital de Viladecans implanta el Projecte ARGOS

El Projecte ARGOS forma part del pla per a la modernització dels sistemes d'informació de l'ICS en quatre àmbits diferenciats: la gestió econòmica i financera, el sistema d'informació de recursos humans, el sistema d'informació de l'Àrea d'Atenció Primària i el sistema d'informació assistencial dels hospitals. A l'Hospital de Viladecans ha suposat la implantació del SAP Assistencial i de dos de departamentals: Silicon per a la gestió de farmàcia i Gacela Care per a les cures infermeres. Gràcies al SAP i des d'un únic programa informàtic, es poden tramitar ordres clíniques, rebre resultats i informes i incorporar-los a la història clínica, es pot fer la gestió de l'agenda, la gestió d'arxius, la programació de visites, la programació quirúrgica, etc.

La implantació de Silicon al Servei de Farmàcia de l'Hospital de Viladecans ha estat pionera i innovadora en la prescripció i dispensació de fàrmacs i útil tant per al col·lectiu de metges com d'infermeria. Finalment, la instauració de l'aplicació Gacela Care ha permès una millor gestió dels plans de cures d'infermeria i un registre més acurat de les constants.

Els beneficis per als pacients i els professionals són, doncs, evidents: història clínica electrònica compartida per al conjunt d'hospitals de l'ICS; nou sistema per a la gestió clínica, únic també per a tots els professionals, i integració dels sistemes d'informació dels hospitals amb els sistemes de suport de l'atenció primària per a la derivació de pacients, agendes i consultes d'informes.

L'Hospital Universitari de Bellvitge obté el premi TOP 20

L'Hospital Universitari de Bellvitge ha obtingut al novembre de 2009 el premi TOP 20 com un dels quatre millors grans hospitals de referència regional i nacional d'Espanya. És la tercera vegada, en deu anys, que l'Hospital Universitari de Bellvitge ha estat declarat Hospital TOP 20 en la seva categoria.

El programa Hospitals TOP 20 ofereix al sector sanitari un *benchmark* útil per a la millora de resultats, basat en indicadors de qualitat, funcionament i eficiència. Després de deu anys de funcionament, està totalment consolidat en l'entorn sanitari espanyol i és un programa molt valorat tant pels hospitals com per les administracions sanitàries.

Per a la valoració, s'han analitzat els índexs ajustats per risc de mortalitat, complicacions i readmissions, els índexs ajustats de substitució de cirurgia sense ingrés i d'hospitalitzacions evitables, l'índex d'estades ajustat per risc, la productivitat mitjana en termes d'unitats de producció hospitalària per treballador, i el cost d'aprovisionament per unitat de producció ajustada.

Certificació de bronze en el projecte Hospital sense Fum per a l'Hospital de Viladecans

L'Hospital de Viladecans ha fet un pas endavant en el projecte Hospital sense Fum amb l'obtenció de la certificació de bronze de la Xarxa Catalana d'Hospitals sense Fum. Aquesta certificació, resultat d'una valoració objectiva a partir de criteris europeus, distingeix la tasca activa de l'Hospital amb relació a la prevenció del fum del tabac en el darrer any.

L'Hospital de Viladecans assoleix la tercera posició dels serveis de cirurgia general i digestiva als TOP 20 de l'any 2009

La posició de l'Hospital de Viladecans als Benchmark de les Àrees Clíniques ha estat la tercera millor d'un total de 91 serveis de cirurgia general i digestiva de tot Espanya.

Deu equips d'atenció primària de la Direcció d'Atenció Primària Costa de Ponent obtenen la certificació en qualitat segons la Norma ISO per a les seves unitats d'atenció a l'usuari

Un dels objectius estratègics de la DAP Costa de Ponent és la integració de la gestió de qualitat en els seus equips, per la qual cosa ha impulsat un projecte ambiciós de certificació segons la Norma ISO 9001:2008, que preveu un desenvolupament progressiu en quatre anys fins a l'obtenció del certificat per part de tots els equips.

Fins al 2009 s'han certificat les unitats d'atenció a l'usuari de deu equips d'atenció primària, un *call center*, una unitat de sistemes d'informació i comunicació, una unitat de recursos humans, una subunitat d'administració i processos de suport, un ACUT, un servei de diagnòstic per la imatge i un laboratori clínic. A més, tres equips d'atenció primària han rebut la certificació EMAS segons la Norma ISO de gestió medioambiental 14001.

Aquest projecte pretén incrementar la satisfacció dels usuaris, afavorir la motivació, la millora del clima laboral i la participació dels professionals. Alhora vol afavorir el treball en equip, la coordinació de tots els nivells i l'homogeneïtzació de la cartera de serveis.

Un valor afegit ha estat la consolidació d'una consultoria interna formada per professionals d'unitats certificades que col·laboren en el lideratge del projecte de manera que presentin una millor relació cost/eficiència perquè treballen amb coneixement directe de la realitat, tenen experiència, estan motivats i són transmissors de confiança bidireccional.

Hospital Universitari de Bellvitge

L'Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL) és el centre que acull la recerca que duen a terme els professionals de l'Hospital Universitari de Bellvitge. L'any 2009 l'IDIBELL s'ha consolidat com un dels centres de recerca capdavanters de l'Estat espanyol. Durant aquest any, l'activitat científica de l'IDIBELL ha augmentat considerablement i s'han començat a recollir els fruits de la feina feta durant els anys anteriors. Durant el 2009, la Direcció Científica de l'Institut ha elaborat un nou mapa de grups de recerca que respon a la situació actual del centre. Aquest procés ha permès que grups potencials s'hagin animat a iniciar una trajectòria independent i que grups antics hagin reestructurat la seva activitat.

Aquest també ha estat l'any de l'acreditació com a institut d'investigació sanitària per part de l'Institut de Salut Carlos III, l'organisme del Ministeri de Sanitat encarregat de gestionar i promocionar la recerca en ciències de la salut. Aquesta distinció, compartida amb cinc centres més de l'Estat, és un segell de qualitat a la recerca en l'àmbit de les ciències de la salut.

Una altra de les fites aconseguides aquest any és la integració de les col·leccions de mostres clíniques del campus en un biobanc unificat. Aquest recurs és cada cop més important per poder dur a terme recerca d'alt impacte científic i social.

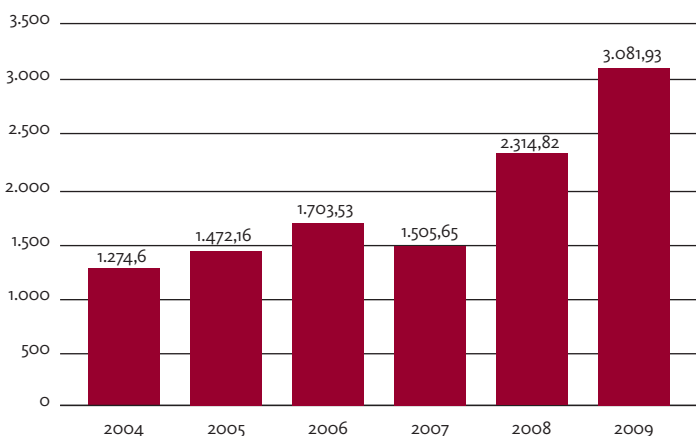
El 2009 també ha estat el primer any de diverses accions que es convertiran en periòdiques, com ara la convocatòria de beques d'estiu adreçades a estudiants de darrer any de carreres de ciències de la vida, o bé la celebració de les primeres jornades de debat científic i institucional adreçades a investigadors de l'IDIBELL. Totes aquestes accions estan encaminades a enfortir les relacions entre els professionals

que es dediquen a la recerca al campus de Bellvitge, a buscar sinergies amb la societat i, en últim terme, a facilitar la transferència de coneixement per millorar la salut de les persones.

Activitat científica de l'Hospital Universitari de Bellvitge (IDIBELL)

Publicacions científiques indexades	650
Factor d'impacte total	3.081,93
Factor d'impacte mitjà	4,61
Projectes i ajuts d'investigació vigents	282
Assaigs clínics avaluats pel Comitè Ètic d'Investigació Clínica (CEIC) de l'Hospital Universitari de Bellvitge	110
Assaigs clínics en curs	327
Estudis postautorització avaluats pel CEIC de l'Hospital Universitari de Bellvitge	17
Tesis doctorals	32

Evolució del factor d'impacte total de l'IDIBELL

Àrees temàtiques de recerca

Càncer i genètica molecular humana
Neurociències
Patologia infecciosa i trasplantament
Factors de creixement, hormones i diabetis
Malalties infeccioses, cròniques i degeneratives
Epigenètica i biologia del càncer

Hospital de Viladecans

L'Hospital de Viladecans ha iniciat gestions en el camp de la recerca per integrar-se a l'IDIBELL (Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge). La incorporació al CEIC de l'Hospital Universitari de Bellvitge, així com el diàleg iniciat entre els diferents investigadors de l'Hospital de Viladecans (aparell digestiu i neurologia) i de l'IDIBELL, evidencia un gran pas endavant dins l'àmbit de la recerca.

Activitat científica

Publicacions científiques indexades	14
Altres publicacions	13
Factor d'impacte total	39,136
Factor d'impacte mitjà	2,795
Projectes vigents	19
Projectes	14
Assaigs clínics avaluats del CEIC	3
Assaigs clínics en curs	4
Altres estudis avaluats pel CEIC	10
Tesis doctorals	1

Àrees temàtiques de recerca

Patologia funcional digestiva
Serveis sanitaris: indicadors de qualitat
Neurologia (neurociències)
Investigació clínica: cirurgia, anestèsia, radiologia, ORL

Direcció d'Atenció Primària Costa de Ponent

Activitat científica

Publicacions científiques indexades	42
Publicacions científiques no indexades	32
Factor d'impacte total	42,604
Factor d'impacte mitjà	2,2
Projectes d'investigació vigents	20
Col·laboracions	25
Assaigs clínics	6
Tesis doctorals	1
Ponències	23
Comunicacions	96
Pòsters	310
Premis	18

Àrees temàtiques de recerca

Envel·liment
Malalties cardiovasculars
Salut mental
Respiratori
Càncer
Rehabilitació
Malalties infeccioses
Aparell digestiu
Farmàcia
Recerca en serveis

Dins d'aquestes àrees treballen diferents grups de recerca amb investigadors de la DAP Costa de Ponent, un dels quals és acreditat per l'IDIBELL (Grup d'estudi de trastorns funcionals digestius. Equips investigadors de l'EAP Gavà 2 i Viladecans 2, juntament amb l'Hospital de Viladecans) i tres més són acreditats per l'IDIAP Jordi Gol:

- Oldest' CharacTeristic and Assesments-Baix Llobregat Study's group (OCTABAIX), juntament amb l'IDIBELL.
- Grup de Recerca en l'Atenció Primària i Salut Mental (GRAPISAM), juntament amb el Parc Sanitari Sant Joan de Déu-Serveis de Salut Mental.
- Grup de recerca en estils de vida, juntament amb l'Àmbit d'Atenció Primària Barcelona Ciutat i la DAP Metropolitana Nord.

Altres grups en procés d'acreditació són:

- Grup d'estudi en patologia de l'aparell locomotor (GEPAL), juntament amb el Servicio Galego de Saúde.
- Grup de Recerca en Insuficiència Cardíaca, juntament amb l'IDIBELL.
- Grup de recerca en càncer de colòn i recte, juntament amb l'ICO i el Departament de Salut Pública de les Illes Balears.

Docència

La Gerència Territorial Metropolitana Sud integra diferents estudiants de diversos ensenyaments. Dins del Campus Universitari de Bellvitge es disposa de diferents facultats i escoles universitàries d'alguns d'aquests ensenyaments, però també hi ha establerts altres convenis de col·laboració

amb universitats que no es troben dins del campus, com la Universitat Internacional de Catalunya i Blanquerna, entre altres. La Gerència Territorial Metropolitana Sud també té convenis de pràctiques amb estudiants d'escoles de formació professional.

Alumnes de pregrau

	DAP Costa de Ponent	Hospital Universitari de Bellvitge	Hospital de Viladecans	Total
Medicina	90	304	52	446
Infermeria	265	296	56	617
Odontologia	117	-	-	117
Farmàcia	-	-	17	17
Fisioteràpia	-	51	-	51
Altres	183	173	44	400

Alumnes de postgrau

	DAP Costa de Ponent	Hospital Universitari de Bellvitge	Hospital de Viladecans	Total
Postgrau (FSE)				
Medicina	178	313	36	527
Infermeria	-	1	-	1
LLIR	14	20	-	34
Psicologia	1	-	-	1
Postgrau (màsters)				
Medicina	-	8	-	8
Odontologia	-	8	-	8
Infermeria	10	115	-	125
Psicologia	-	1	-	1

Professionals

Hospital Universitari de Bellvitge

Durant l'any 2009 s'ha constituït un grup de treball per analitzar els resultats del qüestionari d'avaluació específica de riscos laborals de caràcter psicosocial que es va elaborar l'any anterior.

Aquest grup, que s'ha reunit quinzenalment durant l'any, ha analitzat les 21 dimensions psicosocials, n'ha estudiat les possibles causes i ha proposat mesures correctores. Per al proper exercici es presentarà el resum final amb les propostes de millora efectuades.

S'ha realitzat a tots els professionals una enquesta de satisfacció de la Direcció de Personal de l'Hospital Universitari de Bellvitge. Del resultat de l'enquesta s'han analitzat els punts forts i els punts de millora, com a pas previ a la creació de l'Oficina d'Atenció al Professional.

Hospital de Viladecans

Durant l'any 2009 un 25% de la plantilla ha assolit la condició de personal fix, principalment de l'àrea mèdica i personal sanitari.

Al gener de 2009 es va constituir la nova Junta Clínica de l'Hospital de Viladecans, resultat de les eleccions realitzades en el darrer semestre de l'any 2008.

S'ha dotat tota la plantilla de l'Hospital de correu corporatiu. També s'ha posat en marxa l'acció de donar informació de diversa índole a tot el personal a través de correu massiu.

Direcció d'Atenció Primària Costa de Ponent

Durant l'any 2009 s'ha consolidat el desplegament i s'han iniciat processos de reordenació dels ACUT per adaptar-los a les característiques i necessitats de cada territori.

S'ha iniciat el procés d'avaluació de riscos psicosocials amb col·laboració amb la Unitat Central de Prevenció, amb un nivell de resposta dels qüestionaris entregats del 76,3%.

Plantilla per categories professionals

	DAP Costa de Ponent	Hospital Universitari de Bellvitge	Hospital de Viladecans	Total
Facultatius	1.298	581	137	2.016
Farmacèutics	6	14	4	24
Auxiliars d'infermeria	231	715	96	1.042
Diplomats d'infermeria/ATS	1.112	1.256	181	2.549
Altres personal sanitari	167	154	34	355
Personal administratiu	876	382	86	1.344
Treballadors socials	39	4	2	45
Altres personal no sanitari	299	533	46	878
Residents	203	334	36	573
Total	4.231	3.973	622	8.826

Activitat de formació continuada

	DAP Costa de Ponent	Hospital Universitari de Bellvitge	Hospital de Viladecans	Total
Cursos	624	524	214	1.362
Hores	5.789	3.704	8.005	17.498
Alumnes	12.546	30.443	6.484	49.473

Formació continuada

Durant l'any 2009 s'ha potenciat la formació territorial amb l'organització de cursos entre l'Hospital Universitari de Bellvitge, l'Hospital de Viladecans i la DAP Costa de Ponent (Urgències per a professionals de l'atenció primària, Actualització per a infermeres gestores de casos, Infermeria basada en l'evidència, Triatge andorrà, etc.) i l'intercanvi de places en cursos organitzats en cadascun dels tres àmbits. També s'han compartit sessions clíniques i s'han realitzat estades formatives dels professionals de l'atenció primària en els dos hospitals del territori.

Les activitats de formació desenvolupades per cadascun dels àmbits de la Gerència Territorial Metropolitana Sud al llarg de l'any 2009 estan agrupades en les següents línies:

- Hospital Universitari de Bellvitge: Projectes estratègics, Acol·lida dels professionals, Acol·lida dels alumnes de ciències de la salut, Qualitat i millora contínua, Control de la infecció, Reanimació cardiopulmonar, Salut laboral, Prevenció i actuació davant una emergència, Comunicació i habilitats interpersonals, Manteniment i millora de les competències, Actualització.
- DAP Costa de Ponent: Gestió, Qualitat, Bioètica, Recerca, Clínica, Gestió i serveis, Prevenció de riscos laborals, Habilitats per als professionals no sanitaris, Noves tecnologies, Llengües catalana i anglesa, Habilitats emocionals, Reanimació cardiopulmonar.
- Hospital de Viladecans: Formació bàsica, d'Acol·lida, d'Actualització i aprofundiment, Estratègica, Especialitzada, Assistencial, Comunicació, Recursos humans, Tecnologies de la informació, Prevenció de riscos laborals i Plans d'emergència.

L'espai Bellvitge Art

L'espai Bellvitge Art de l'Hospital Universitari de Bellvitge ha organitzat al llarg de l'any una quinzena d'exposicions de pintura, fotografia i arts plàstiques, amb obres d'autors novells i consagrats, per tal d'ajudar a fer més agradable l'estada a l'Hospital dels pacients i els seus acompanyants.

El SAP Baix Llobregat Litoral posa en marxa el Programa Pacient Expert ICS

Aquest any s'ha posat en marxa el projecte Programa Pacient Expert ICS al SAP Baix Llobregat Litoral amb dos grups de 10 persones (a Castelldefels i a Sant Vicenç dels Horts). Durant dos mesos s'han reunit els pacients amb insuficiència cardíaca durant una hora i mitja cada setmana. Les sessions, que estan formades per una part teòrica i una part pràctica, són conduïdes per un pacient expert que ha patit en primera persona els símptomes i els problemes que es tracten i disposen de dos professionals (infermera i metge) que fan d'observadors i recondutors en cas necessari. Aquesta experiència, que ha estat molt ben avaluada i ha donat uns resultats positius, s'anirà estenent progressivament per tot el territori.

Reunions amb associacions de veïns, jornades de sensibilització i voluntariat, tres recursos per a la ciutadania

Partint de la idea que l'Hospital de Viladecans té un alt potencial per influir en matèria de salut en la població, s'han dut a terme tota una sèrie d'activitats com ara reunions amb associacions de veïns on el diàleg, la transparència, la proximitat, l'accessibilitat i la consegüent eliminació de barreres han estat els principals punts clau.

D'altra banda, també s'han programat jornades de sensibilització sobre hàbits saludables, amb una visibilitat destacable a la porta principal de l'Hospital, sempre fruit de la feina conjunta dels professionals d'atenció primària. L'objectiu d'aquestes jornades ha estat aconseguir un acostament a la comunitat, una relació més propera. Aquests actes són també un instrument molt útil a l'hora de detectar possibles casos clínics que després es derivaran al centre de salut.

Dins del marc del conveni de col·laboració amb la Creu Roja, l'Hospital de Viladecans ha posat en marxa un projecte de voluntariat amb dues persones que han fet tasques d'acompanyament a pacients hospitalitzats i, puntualment, visites a domicili.

Participació en el Pla d'acció sobre el VIH/sida de l'Hospitalet per part de l'Hospital Universitari de Bellvitge

Professionals de l'Hospital Universitari de Bellvitge han participat en el Pla d'acció sobre el VIH/sida a l'Hospitalet (PASaL'H), un instrument d'intervenció comunitària a disposició de la ciutadania de l'Hospitalet basat en el treball en xarxa entre administracions públiques i societat civil per afrontar els problemes derivats de la infecció pel VIH i la sida.

D'altra banda, professionals assistencials (metges i infermeres) de l'Hospital Universitari de Bellvitge han participat en el programa "Salut i empresa" de Ràdio Kanal Barcelona (RKB) i en el programa "Línia de Servei" a Esplugues Televisió (ETV) per fer divulgació de temes de salut d'interès general per a la població.

Salut i escola es consolida com a espai per a la promoció d'estils de vida saludables

Durant el 2009 el programa Salut i escola, desenvolupat en 114 centres d'ensenyament secundari i portat a terme per infermeres d'atenció primària, ha atès 5.008 consultes dels estudiants (un 10% més que l'any 2008), ha resolt un 82% d'aquestes consultes i ha derivat el 18% restant a d'altres professionals.

Els temes més consultats han estat la sexualitat, la salut alimentària, les drogues, l'alcohol i el tabac. A més de la consulta oberta, s'han programat 665 tallers (un 13% més que l'any 2008) sobre sexualitat i afectivitat, salut alimentària, drogues, alcohol i tabac, salut mental i altres.

L'activitat comunitària en l'atenció primària creix any rere any

Cada vegada més, l'activitat comunitària i grupal forma una part important de l'activitat diària dels equips d'atenció primària.

Durant el 2009 s'han organitzat més de 20 programes, tallers, grups, intervencions, etc. amb relació a l'educació per a la salut, la promoció d'hàbits saludables i la prevenció de riscos. Tot això, a part de les xerrades i les intervencions puntuals pactades amb les escoles, llars de jubilats, centres cívics, associacions de veïns, mitjans de comunicació locals, etc.

S'han fet un total de 1.432 sessions, que totalitzen 3.500 hores, amb un 91% d'activitat realitzada per Infermeria.

Projecte Art i salut

La primera fase d'ampliació de l'Hospital de Viladecans ha estat la construcció d'un nou bloc quirúrgic (amb tres nous quiròfans) i una àrea d'hospitalització amb 18 llits de curta estada. És en aquesta nova construcció on l'Hospital de Viladecans ha impulsat un projecte d'humanització de l'espai sanitari a través de l'art, mitjançant l'elaboració d'una pintura mural que guarnirà el mur del pati que comunica les habitacions de curta estada. D'aquesta manera, pacients i acompanyants podran gaudir dels beneficis de l'art sobre la salut. La possibilitat de tenir una obra artística de qualitat generarà sensació de benestar, relaxació i optimisme i contribuirà a acceptar millor la malaltia per afrontar amb més èxit el procés de curació.

La central de trucades del SAP Baix Llobregat Centre augmenta la cartera de serveis i atén en un any 517.915 trucades

La central de trucades del SAP Baix Llobregat Centre, creada al final de 2002, dona servei a 507.570 ciutadans i disposa de 19 professionals (tenint en compte els sis reforços per a dies i hores determinades).

Durant el 2009 ha ampliat i diversificat la seva cartera de serveis i actualment ofereix més de nou línies de treball diferents: programació de visites (centres de l'ICS i del Consorci Sanitari Integral), preoperatoris i programacions especials (revisions odontològiques escolars); atenció telefònica a les demandes urgents, resposta sanitària i/o derivació al centre sanitari corresponent, si és el cas; servei d'SMS, recordatoris; suport a campanyes de suport especial.

La seva activitat ha estat de 517.915 trucades ateses, amb una durada mitjana d'espera de 27 segons i una eficiència del 75%.

Responsabilitat social corporativa

Respectuosos amb el medi ambient

L'Hospital Universitari de Bellvitge, d'acord amb la política ambiental de l'ICS, concreta els objectius definits per a aquest període: disminució del consum de primeres matèries, optimització de l'ús de l'energia i disminució en la utilització de substàncies perilloses. També s'ha treballat en l'ampliació del catàleg de productes reciclats, elaborant uns protocols que permetin millorar la reutilització i disminuir l'impacte mediambiental, com els olis residuals industrials i els tòners de les impressores.

A l'Hospital de Viladecans, dins del marc del Projecte ARGOS, s'ha completat el procés de digitalització de la imatge, fet que ha permès eliminar gairebé totalment les plaques de radiografies i contribuir, d'aquesta manera, a la sostenibilitat mediambiental. D'altra banda, la posada en marxa del Portal de l'Empleat (DENARIO) com a nova eina informàtica ha fet possible disminuir considerablement el consum de paper.

A la DAP Costa de Ponent, pel que fa al procés de certificació del sistema ambiental segons el Reglament EMAS, durant l'any 2009 s'han incorporat set centres més als tres que ja l'havien assolit el 2008. Molts altres centres del territori ja han començat a treballar en la línia de sostenibilitat d'aquest projecte, fet que a nivell mediambiental suposa una millor gestió tant dels recursos com dels residus dels centres implicats. També s'ha reduït l'ús dels líquids de revelatge en favor de les plaques autorevelables en una dotzena de serveis d'odontologia d'arreu del territori. Pel que fa a la resta de serveis que encara utilitzen líquids perillosos en el procés de revelatge, se n'ha normalitzat la correcta recollida interna i la posterior gestió externalitzada.

Cooperació

Hospital Universitari de Bellvitge

L'activitat més rellevant de l'Hospital Universitari de Bellvitge en l'àmbit de la cooperació, tot i que no l'única, ha tingut lloc a través del conveni estable amb la Fundació Vicenç Ferrer, el primer d'aquesta organització no governamental amb un hospital espanyol. En virtut d'aquest conveni, professionals de l'Hospital Universitari de Bellvitge han fet cooperació en les tasques humanitàries que la Fundació realitza en els seus hospitals de la regió d'Anantapur, al centre de l'Índia. Concretament, han participat en el programa de Cirurgians Ortopèdics Voluntaris a l'Hospital de Bathalapalli, en l'inici del Programa de tractament del dolor, i en la coordinació del Programa d'odontologia a l'Índia. Així mateix, han dirigit la tasca de divulgació a Espanya de les activitats de la Fundació i la programació de tots els viatges dels professionals sanitaris a l'Índia. El 19 de juny, l'Hospital Universitari de Bellvitge es va unir a l'allau de mostres de condol que des d'arreu del món van arribar per la mort de Vicenç Ferrer. També s'ha sumat a la iniciativa popular a favor de la concessió del premi Nobel de la pau al cooperant català.

D'altra banda, professionals de l'Hospital Universitari de Bellvitge han col·laborat amb l'Equador a través de l'Associació Catalanoequatoriana per a la Integració i el Benestar (ACEIB) i a Mali a través de CC Ajuda al Desenvolupament.

Hospital de Viladecans

L'Hospital de Viladecans ha col·laborat amb diferents ONG solidàries d'àmbit internacional. Des de l'any 2001 coopera amb un grup de Médicos del Mundo de Madrid: un grup de cirurgia oftalmològica amb infermeres, oftalmòlegs, tècnics i encarregats de logística es desplacen a la zona de Tinduf (Argèlia) per prestar els seus serveis. El 90% de les accions se centren en el tractament de cataractes, encara que també es tracten estrabismes i tracomes, entre altres patologies. Personal del Servei d'Urologia de l'Hospital de Viladecans i altres uròlegs de diferents hospitals de Catalunya, en total unes 10 persones, s'han desplaçat a Nicaragua per tractar patologies complexes urològiques: cirurgia de tumors de ronyó, plàsties d'uretra, etc. Finalment, es treballa en col·laboració amb el grup de Missioners de la Consolata, a Etiòpia, en un hospital de la ciutat de Gambo. Aquí, un grup de cirurgians plàstics i anestesistes ha tractat pacients amb cremades greus, s'han realitzat cirurgies plàstiques diverses i tota la gestió que això comporta: visites, consultes externes, quiròfans, sala de recuperació, etc.

DAP Costa de Ponent

A la DAP Costa de Ponent hi ha una llarga tradició d'alguns dels seus professionals en el món de la cooperació internacional. Aquest any, tres metges, una pediatre, dues infermeres i tres llevadores han participat en projectes de cooperació sanitària, principalment a l'Àfrica (Gàmbia, Senegal, Gana, Mali), al Nepal i al Brasil. Professionals de la DAP també han participat en la Caravana de Barcelona Acció Solidària.

Professionals cooperants

	Hospital Universitari de Bellvitge	Hospital de Viladecans	DAP Costa de Ponent
Metges	3	3	4
Infermeres	4	1	2
Llevadores	0	0	3
Pediatres	0	0	1
Total	7	4	10

Inversions i nous equipaments

La gestió descentralitzada en base territorial condueix la Direcció de Serveis Generals i Projectes a plantejar-se la tasca amb un enfocament compartit, que uneixi els esforços dels tres àmbits –Hospital Universitari de Bellvitge, Hospital de Viladecans i Direcció d'Atenció Primària– per intentar assolir la màxima eficiència en diferents actuacions.

Són exemple d'això les accions en restauració i alimentació col·lectiva que han finalitzat en un procés d'adjudicació pública unificada entre els hospitals de Bellvitge i de Viladecans, que regula les bases essencials per a la producció centralitzada en la cuina de l'Hospital Universitari de Bellvitge i el posterior trasllat d'àpats a l'Hospital de Viladecans.

També s'ha començat la recapitalització i reorganització de la bugaderia industrial de l'Hospital per augmentar la seva capacitat productiva i poder oferir servei de rentat i desinfecció de roba hospitalària al territori: Hospital de Viladecans, ICO, atenció primària, etc.

En definitiva, s'estan refermant accions adequades amb visió estratègica territorial per tal d'assegurar la sostenibilitat com a empresa de serveis, en el marc de la nostra àrea de responsabilitat.

Hospital Universitari de Bellvitge

- Adequació d'espais assistencials: reforma de la planta 9.2.
- Adequació d'espais per als professionals: reforma del vestuari número 2.
- Millora de l'accessibilitat i seguretat: s'ha dedicat especial atenció a la remodelació dels vials del recinte per a la

millora de la seguretat i la circulació dels vianants i vehicles; també s'han remodelat les voreres, l'aparcament dels minusvàlids i els accessos a l'àrea de Rehabilitació, entre altres.

- Desenvolupament i seguiment de les obres de l'edifici técnicoquirúrgic (fase II): s'ha aprovat de forma definitiva el projecte del pont d'unió entre l'Hospital i el nou edifici.

Renovació de les instal·lacions i l'equipament del Laboratori d'Electrofisiologia

L'Hospital Universitari de Bellvitge ha portat a terme les obres d'ampliació del Laboratori d'Electrofisiologia del Servei de Cardiologia i ha adquirit un nou aparell de raigs X mòbil de darrera generació per a aquestes instal·lacions. D'aquesta manera, l'Hospital ha pogut començar a practicar la tècnica d'ablació per radiofreqüència per tractar malalts amb fibril·lació auricular no valvular.

- Finalització de les obres d'ampliació de tres nous quiròfans i de la Unitat de Curta Estada (18 llits). Aquest nou espai, de 1.500 m², permetrà reduir les llistes d'espera, alhora que suposarà una ampliació de la cartera de serveis ja que es posaran en marxa nous programes com el de prevenció de càncer de mama.
- Posada en marxa de la Unitat de Curta Estada (18 llits).
- Inauguració de la primera ressonància magnètica oberta en un centre públic de Catalunya.
- Adequació de la pintura a la 2a planta de l'àrea d'hospitalització.
- Instal·lació elèctrica nova en diferents zones: consultes d'Oftalmologia, consultes d'Endoscòpies, consultes de Dermatologia, sala de lectures de Radiologia, sala de CPD i sala dels servidors informàtics.
- Obra d'instal·lació d'un equip de suspensió al sostre de Radiologia.
- Creació de la sala de formació ARGOS.
- Remodelació i creació de l'espai al prearxiu.
- Reforma i substitució del taulell de programació de Consultes Externes: la substitució dels antics taulells elevats per taules baixes permet més proximitat en el moment d'atendre l'usuari.

Centres inaugurats

- CUAP i SDPI Pura Fernández (l'Hospitalet de Llobregat)
- Servei de Rehabilitació (Viladecans)
- CAP Begues
- Ampliació del CAP Esparreguera
- CAP Can Serra (l'Hospitalet de Llobregat)
- Remodelació de l'ASSIR (Cornellà de Llobregat)
- Consultori local Can Villalba
- Consultori local Castellví de Rosanes
- Consultori local Lavern
- Consultori local la Granada

Centres en construcció o reforma

- CAP Molins de Rei
- CAP Pujol i Capsada (el Prat de Llobregat)
- CAP El Castell (Castelldefels)

Actuacions importants en instal·lacions en vuit centres

- Instal·lacions ACS/AFCH en sis centres.
- Grup electrogen en un centre.
- Actuacions en seguretat en diversos centres (baixa tensió, parallamps, ascensors, prevenció d'incendis i evacuació, prevenció de caigudes, prevenció de legionel·la, etc.).

Altres actuacions

- Remodelacions i reformes en consultes, sales d'espera, sales d'extraccions, serveis assistencials, zones administratives, serveis centrals, accessos, etc.

Gestió econòmica

Execució del pressupost

Atenció Primària Costa de Ponent	255.530.223,16 euros
Hospital de Viladecans	41.598.496,45 euros
Hospital Universitari de Bellvitge	324.513.045,44 euros
Total Gerència Territorial Metropolitana Sud	621.641.765,05 euros

Font: Direcció Econòmica i d'Organització de l'ICS.

Resumen

La Gerencia Territorial Metropolitana Sud es una de las nueve gerencias territoriales en las que se organiza el Instituto Catalán de la Salud (ICS). Comprende el conjunto de centros, servicios e instituciones sanitarias del ICS en la ciudad de L'Hospitalet de Llobregat y las comarcas del Baix Llobregat, Alt Penedès y Garraf. Incluye la Dirección de Atención Primaria Costa de Ponent, con 53 equipos de atención primaria y 35 unidades asistenciales de apoyo, el Hospital Universitari de Bellvitge y el Hospital de Viladecans. Este ámbito tiene una población aproximada de 1,3 millones de personas, 68 municipios y una extensión de 1.400 km², y en él prestan sus servicios más de 8.700 profesionales. En todo el territorio pueden distinguirse dos zonas, una de carácter rural, con gran número de núcleos de población pequeños y diseminados, así como varias ciudades más pobladas, y otra, de carácter urbano e industrial, conformada por las poblaciones situadas en los sectores sur y suroeste de la periferia de Barcelona. Algunas de estas poblaciones experimentan un crecimiento demográfico progresivo, desigual según las zonas, debido al gran número de ciudadanos que fijan su residencia fuera de la gran ciudad y a la ola migratoria que se ha producido en los últimos años.

Abstract

The Metropolitana Sud Regional Management is one of the new management centres in the restructuring of the Catalan Health Institute (ICS). It is made up of a group of ICS healthcare centres, services and institutions in Hospitalet de Llobregat, Baix Llobregat, Alt Penedès and Garraf. It includes the Costa de Ponent Primary Care Management, with 53 primary care teams and 35 healthcare support units, Hospital Universitari de Bellvitge and Hospital de Viladecans. More than 8700 professionals provide services in this 1,400-km² region, which has 68 towns and a population of approximately 1.3 million people. The region is clearly divided into two parts. One is rural and has many small, far-flung towns. The other is urban and industrial and is made up of the towns to the south and southwest of the city of Barcelona. Some of these towns are going through a period of progressive demographic growth, though it is not uniform throughout the region. This growth is largely due to the considerable numbers of people who have moved out of the city into outlying areas in recent years.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

© Institut Català de la Salut
Gerència Territorial Metropolitana Sud
Feixa Llarga, s/n
08907 L'Hospitalet de Llobregat
Tel. 93 260 75 10
ger@bellvitgehospital.cat

Coordinació: Glòria Pujol Ribó, Xavier Linares Cerdanya
i Lara Martí Gómez

Realització: Hores extraordinàries, SL
Disseny gràfic: Víctor Oliva. Disseny gràfic SL
Fotografies: Arxiu de la Gerència Territorial
Impressió: B-2/c Gràfiques, SL
Dipòsit legal: B-30.220-2010

il·lusió
servei públic
responsabilitat
innovació
compromís
respecte
integritat canvi
confiança
implicació
seguretat sostenibilitat
competència equitat
sensibilitat
cooperació